

KONFERENCE PAR PIEVIENOŠANOS
EIROPAS SAVIENĪBAI
– MOLDOVAS REPUBLIKA –

Briselē, 2026. gada 12. jūnijā
(OR. en)

AD 19/26

LIMITE

CONF-MD 2

PIEVIEENOŠANĀS DOKUMENTS

Temats: EIROPAS SAVIENĪBAS KOPEJĀ NOSTĀJA
– 1. kopa: pamatjautājumi

PIEVIENOŠANĀS SARUNAS

Moldovas Republika

ES KOPEJĀ NOSTĀJA

(ņemot vērā Moldovas sarunu nostāju AD 17/26 CONF-MD 1)

Sarunu 1. kopa:

pamatjautājumi

Tostarp demokrātijas institūciju darbība, valsts pārvaldes reforma, 23. sadaļa “Tiesu iestādes un pamattiesības”, 24. sadaļa “Tiesiskums, brīvība un drošība”, ekonomiskie kritēriji, 5. sadaļa “Publiskais iepirkums”, 18. sadaļa “Statistika”, 32. sadaļa “Finanšu kontrole”

Šī Eiropas Savienības nostāja ir balstīta uz tās vispārējo nostāju Moldovas pievienošanās konferencei (AD 11/24 CONF-MD 2), un uz to attiecas konferencē apstiprinātie sarunu principi, jo īpaši:

- jebkurš Moldovas vai ES paustais viedoklis par konkrētu sarunu sadaļu nekādā gadījumā neskars nostāju, kāda var būt par citām sadaļām;
- vienošanās – pat daļējas vienošanās –, kas panāktas sarunās par konkrētām sadaļām, nevar uzskatīt par galīgām, kamēr nav panākta vienošanās par visām sadaļām;
- kā arī sarunu programmas 5., 11., 12., 32., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 49. un 51. punktā izklāstītās prasības.

ES mudina Moldovu turpināt pieskaņošanās ES *acquis* procesu un to efektīvi īstenot un izpildīt, un kopumā jau pirms pievienošanās izstrādāt politiku un instrumentus, kas pēc iespējas vairāk līdzinātos ES politikai un instrumentiem.

ES atzīmē, ka Moldova savā nostājā (AD 17/26 CONF-MD 1) ir piekritusi 1. kopas ES *acquis*, kāds tas bija spēkā 2026. gada 3. jūnijā, un ka līdz dienai, kad tā pievienosies Eiropas Savienībai, tā būs gatava to īstenot.

1. Demokrātijas institūciju darbība

ES atzīmē, ka Moldova savā konstitucionālajā kārtībā un praksē ir noteikusi **demokrātiskas valsts** pamatus un īsteno savu savas demokrātijas institūciju konsolidāciju. ES uzskata, ka tiesiskais un institucionālais satvars ir tāds, kas sekmē demokrātisku vēlēšanu organizēšanu. ES aicina Moldovu pievērsties vēl neizpildītajiem EDSO/ODIHR ieteikumiem un vēl vairāk pieskaņoties ES tiesību aktiem, starptautiskajiem un Eiropas standartiem. Svarīgas jomas, kurās jāveic uzlabojumi, ir tiesību akti par politisko reklāmu un medijiem vēlēšanu kampaņu laikā, jo īpaši tiesiskais regulējums un pārraudzības mehānismi tiešsaistes medijiem, kā arī žurnālistu aizsardzība pret iebiedēšanu un uzbrukumiem. ES atzīmē, ka nesenie uzlabojumi politisko partiju un kampaņu finansēšanā uzlaboja vispārējo pārredzamību. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, tostarp Centrālās vēlēšanu komitejas spēju un resursu stiprināšana. ES ņem vērā Moldovas plānus stiprināt vēlēšanu noturību pret ārvalstu iejaukšanos, uzmanību pievēršot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanai un kampaņu finansēšanas regulēšanai.

ES atzīmē, ka Moldovas **parlamenta** loma ir pastiprinājusies. ES uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai palielinātu pārredzamību, pārskatatbildību, godprātību un vispārējo efektivitāti. Tas ietver neatkarīgu iestāžu parlamentārās uzraudzības rezultātu uzlabošanu un parlamenta darbību un lēmumu, kā arī likumprojektu un pavaddokumentu savlaicīgu un visaptverošu publicēšanu. Kodeksa par parlamenta organizāciju un darbību, kā arī ētikas noteikumu pieņemšana vēl vairāk uzlabos parlamenta efektīvu darbību un tā deputātu godprātību.

ES uzsver, ka kopumā ir izveidots **pilsoniskās sabiedrības organizāciju** tiesiskais, regulatīvais un institucionālais satvars. ES atzīmē Moldovas plānus nodrošināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju un cilvēktiesību aizstāvju efektīvu aizsardzību, tostarp, pieskaņojoties ES *acquis* par stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*). ES uzsver, ka svarīgi ir pastāvīgi centieni vēl vairāk uzlabot sabiedriskās apspriešanas procesu kvalitāti un pārredzamību, lai padarītu tos sistemātiskākus un jēgpilnākus.

2. Valsts pārvaldes reforma

ES atzīmē, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES standartiem attiecībā uz valsts pārvaldes reformas **stratēģisko satvaru**. ES aicina Moldovu esošo satvaru stiprināt attiecībā uz pārraudzības, ziņošanas un pārskatīšanas mehānismiem, kā arī finansiālo ilgtspēju. ES arī aicina Moldovu atjaunināt savu stratēģiju, ņemot vērā ESAO/*SIGMA* jaunāko valsts pārvaldes reformas novērtējumu un Moldovas izaugsmes plāna pieņemšanu, to darot labu laiku pirms pašlaik paredzētās vidusposma pārskatīšanas.

ES atzīmē, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies Eiropas standartiem **politikas izstrādes un koordinācijas** jomā. ES turklāt atzīmē, ka galvenie izaicinājumi ir saistīti ar tādas politikas veidošanas, kas saistīta ar pievienošanu ES, integrēšanu vispārējā valdības plānošanā, skaidru uzdevumu sadali starp valdības centru un ministrijām un ministriju spēju veidošanu, lai sistemātiski pārraudzītu politikas īstenošanu un lēmumu pieņemšanas procedūrās piemērotu regulāras konsultācijas un uz pierādījumiem balstītu pieeju. Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar plaši īstenotu paātrinātu ES tiesību aktu transponēšanu, ES aicina Moldovu pielikt pūles, lai sistemātiski pārraudzītu nesen pieņemtu tiesību aktu īstenošanu un nodrošinātu, ka netiek vājināta likumdošanas procesa kvalitāte un ieinteresēto personu iesaistīšanās.

ES atzīmē, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES standartiem **cilvēkresursu pārvaldības jomā civildienestā**. ES uzsver, ka ir jāstiprina vispārējā struktūra darbā pieņemšanai un karjeras izaugsmei, kas ir pārredzama, balstīta uz nopelniem un konkursa kārtību. ES papildus tam uzsver, ka galvenajā regulējuma reformā galvenā uzmanība jāpievērš civildienesta amata vietu stingrai klasifikācijai un valsts aģentūrām un struktūrām piemērojamā tiesiskā regulējuma sadrumstalotības mazināšanai. Ir skaidri jādefinē un jākonsolidē augstākā ranga ierēdņu pienākumi cilvēkresursu pārvaldības procesos, nodrošinot, ka pieņemšana darbā, paaugstināšana amatā, pārcelšana un atlaišana tiek veikta pārredzamā, objektīvā un uz nopelniem balstītā veidā un ka šo procesu atbalstam ir izveidota stabila, konsolidēta un pārredzama algu skalas struktūra.

ES atzīmē, ka Moldovā ir zems pieskaņotības līmenis ES standartiem **organizācijas un pārskatatbildības jomā**. ES aicina Moldovu konsolidēt īstenošanu, lai nodrošinātu publisko iestāžu pārskatatbildību attiecībā pret neatkarīgām pārraudzības iestādēm, kā arī atsevišķiem sūdzību iesniedzējiem. ES atzīmē, ka Moldova pašlaik nav pieskaņojusies ES tiesību aktiem, kas attiecas uz pārvaldības sistēmu sadarbību un digitālo pakalpojumu pārrobežu sniegšanu, un ir daļēji pieskaņojusies ES standartiem **pakalpojumu sniegšanas jomā**. ES uzsver, ka ir jāuzlabo e-pārvaldes vispārējā efektivitāte, jo īpaši tāpēc, ka aktīvo lietotāju īpatsvars iedzīvotāju vidū ir zems. ES arī uzsver, ka ir svarīgi turpināt balstīties uz sākotnēji labo progresu tādu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā, kas lietotāji orientēti, izmantojot “vienas pieturas aģentūru” sistēmu Moldovā, jo īpaši ar stabilu kvalitātes pārvaldību, lai nodrošinātu augstu pakalpojumu sniegšanas kvalitāti visā valstī. ES atzīmē, ka Eiropas sadarbības satvars ir daļēji pieskaņots ES standartiem attiecībā uz publisko finanšu pārvaldības sistēmu, un ir ieviests labi izveidots tiesiskais un institucionālais satvars.

ES atzīmē, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES standartiem **publisko finanšu pārvaldības** jomā un ka Moldovai ir labi izveidots tiesiskais regulējums un institucionālais satvars publisko finanšu pārvaldībai. ES aicina Moldovu nodrošināt tās tiesību aktu īstenošanu praksē un stiprināt savas spējas, lai nodrošinātu publisko naudas līdzekļu pārredzamu un efektīvu izmantošanu. ES uzsver, ka Moldovai ir svarīgi stiprināt savu vidēja termiņa budžeta sistēmu ar ticamu finanšu prognozi un palielināt institucionālās spējas efektīvai fiskālo risku uzraudzībai. ES aicina Moldovu uzlabot publisko investīciju pārvaldību saskaņā ar vienotas projektu plūsmas pieeju. ES aicina Moldovu stiprināt publisko finanšu pārvaldības administrēšanas cilvēkresursu spējas, lai nodrošinātu ES finansējuma izmaksas efektivitāti un palielinātu Moldovas fiskālos ieņēmumus. ES mudina Moldovu stiprināt budžeta procesa pārredzamību un pārraudzību, jo īpaši, nodrošinot savlaicīgu un regulāru fiskālo datu publisku pieejamību par visām vispārējās valdības apakšnozarēm atbilstīgi EKS 2010 prasībām. ES mudina Moldovu izveidot neatkarīgu fiskālo iestādi, lai nodrošinātu un uzraudzītu fiskālās politikas atbilstību valstī.

3. 23. sadaļa – Tiesu iestādes un pamattiesības

ES uzsver, ka Moldovas tiesiskais regulējums un institucionālais satvars saistībā ar **tiesu iestāžu darbību** daļēji ir pieskaņots ES *acquis* un attiecīgajiem Eiropas standartiem. ES atzinīgi vērtē notiekošos vērienīgos uz augstākā līmeņa tiesnešu un prokuroru amatiem vērstos pārbaudes procesus, kuru mērķis ir stiprināt tiesu sistēmas **neatkarību**, objektivitāti, pārskatatbildību, efektivitāti un profesionalitāti. Moldovai būtu jāturpina gūt ievērojamus panākumus šajā jomā, turpinot saņemt ES finansējumu.

ES atzīmē, ka Moldovai ir tiesiskais regulējums un institucionālais satvars, kas nodrošina stabilu **pārskatatbildības** regulēšanu, taču ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, lai visā tiesu sistēmā saskaņotu disciplinārās normas un nodrošinātu to īstenošanu. ES uzsver, ka Moldovai būtu jāturpina gūt panākumus un jāparāda stabili rezultāti attiecībā uz tiesu sistēmas pastāvīgu pārskatatbildību un godprātību visos līmeņos. ES aicina Moldovu vēl vairāk stiprināt pašpārvaldes struktūru, Tiesnešu augstākās padomes (*SCM*) un Prokuroru augstākās padomes (*SCP*) un to specializēto padomju spējas, kvalitāti, pārredzamību un efektivitāti. Ir jānodrošina konsekvents, pārredzams, neatkarīgs un uz konkursa kārtību un nopelniem balstīts process pārbaudīto galveno tiesu un prokuratūras struktūru locekļu iecelšanai. ES uzsver, ka Moldovai ir jāuzlabo prokuroru procesuālā autonomija, tostarp, nodrošinot efektīvu pārsūdzības mehānismu pret hierarhiskiem norādījumiem un pārcelšanu citā amatā, un jāstiprina tiesnešu un prokuroru lietu sadales pēc nejaušības principa sistēma saskaņā ar Eiropas standartiem. ES pozitīvi vērtē Moldovas neseno atjaunināto konstitucionālo procedūru tiesisko regulējumu un aicina Moldovu nodrošināt tā īstenošanu saskaņā ar Eiropas standartiem.

Izmaiņas tiesiskajā regulējumā un institucionālajā satvarā ir uzlabojušas tiesu sistēmas **kvalitāti** un uzsver, ka konsekventi jānodrošina tiesu iestāžu pieejamība, kvalitāte un efektīva tiesiskuma nodrošināšana. ES aicina Moldovu aizpildīt vakances un izstrādāt cilvēkresursu stratēģijas tiesu iestādēm, kas ietver visaptverošu algu reformu. Ir gaidāma tiesu un prokuratūras karšu ieviešana, progress digitalizācijā un Valsts tieslietu institūta darbības uzlabošana saskaņā ar *TAIEX* salīdzinošās izvērtēšanas ieteikumiem. Attiecībā uz **efektivitāti** Moldovai būtu jāsamazina tiesvedību ilgums, jāuzlabo lietu izskatīšanas pabeigšanas rādītāji, jāsamazina neizskatīto lietu skaits un jāveicina alternatīvu strīdu izšķiršanas mehānismu izmantošana.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskais regulējums un institucionālais satvars **korupcijas apkarošanas** jomā ir daļēji pieskaņots ES *acquis*. Moldovai būtu jānodrošina par korupcijas apkarošanu atbildīgo specializēto pretkorupcijas iestāžu un citu attiecīgo iestāžu pietiekamas institucionālās spējas, jāstiprina to neatkarība un iestāžu savstarpējā sadarbība. ES atzīmē Moldovas plānus vēl vairāk stiprināt korupcijas apkarošanas tiesu un kriminālvajāšanas sistēmas saskaņā ar ES standartiem, tostarp, izveidojot specializētus pretkorupcijas tiesu sastāvus. ES uzsver, ka Moldovai ir jāpanāk vēl lielāks progress, lai sasniegtu stabilus rezultātus korupcijas lietu izmeklēšanā, kriminālvajāšanā un galīgu notiesājošo spriedumu jomā, jo īpaši augsta līmeņa korupcijas lietās. Turklāt Moldovai būtu jādemonstrē ticama un konsekventa prakse sākt paralēlas finanšu izmeklēšanas, tostarp aktīvu izņemšanu un to galīgu konfiskāciju. Attiecībā uz īstenošanu Moldovai ir jāpanāk turpmāks progress virzībā uz nesodāmības apkarošanu un deoligarhizāciju. ES aicina Moldovu turpināt stiprināt korupcijas novēršanas satvara koordināciju un efektivitāti, tostarp, sistemātiski un efektīvi īstenojot Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*), *EDSO/ODIHR* un *ESAO* ieteikumus, tādējādi nodrošinot turpmāku pieskaņošanu *ES acquis* trauksmes cēlēju aizsardzības jomā un stiprinot aktīvu atklāšanas sistēmu. ES arī aicina Moldovu nepārtraukti īstenot korupcijas apkarošanas politikas satvaru, kas ietver korupcijas apkarošanas aspektu integrēšanu politikas jomās, īpašus novērtējumus un konkrētam kontekstam pielāgotus reālus pasākumus korupcijas apkarošanai visvairāk skartajās nozarēs, piemēram, publiskajā iepirkumā, valstij piederošos uzņēmumos, muitā un nodokļu jomā, infrastruktūrā.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskais regulējums un institucionālais satvars ir daļēji pieskaņots ES *acquis* un Eiropas **pamattiesību** standartiem, un uzsver, ka īstenošana ir jāstiprina, lai garantētu, ka pamattiesības praksē var izmantot ikviens, tostarp, palielinot Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu īstenošanu un stiprinot neatkarīgo pamattiesību institūciju spējas, tostarp nolūkā nodrošināt cilvēktiesību rīcības plāna īstenošanu.

ES atzīmē, ka attiecībā uz spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās novēršanu un **cietumu sistēmu** tiesiskais regulējums un institucionālais satvars kopumā ir ieviests, tomēr daži aspekti neatbilst Eiropas standartiem šajā jomā. ES atzīmē Moldovas apņemšanos turpināt uzlabot ieslodzījuma apstākļus. ES uzsver, ka ir jāpieliek pūles, lai īstenotu Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus šajā jomā un pievērstos Eiropas Spīdzināšanas novēršanas komitejas ieteikumiem, cīnoties ar cietumu pārpildītību, neadekvātiem medicīniskajiem pakalpojumiem, nedrošiem dzīves apstākļiem, vardarbību starp cietumniekiem un neformālo hierarhisko sistēmu ieslodzīto vidū.

ES atzīmē, ka attiecībā uz **personas datu aizsardzību** Moldovas tiesiskais regulējums lielā mērā ir pieskaņots Vispārīgajai datu aizsardzības regulai. Vēl atliek centieni pilnībā pieskaņot tiesisko regulējumu Tiesībaizsardzības direktīvai un stiprināt Valsts datu aizsardzības centra spējas.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskais regulējums un institucionālais satvars attiecībā uz **vārda brīvību** tiek nodrošināts, taču tiesiskais regulējums un institucionālais satvars attiecībā uz medijiem ir vēl vairāk jāpieskaņo ES *acquis* un Eiropas standartiem. ES atzīmē Moldovas plānus pieskaņot savus tiesību aktus ES direktīvai un ieteikumam par cīņu pret stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*) un turpināt centienus pieskaņoties 2018. gada Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvai un pieskaņoties Eiropas Mediju brīvības aktam un Digitālo pakalpojumu aktam. ES uzsver, ka saskaņā ar Stratēģisko investīciju likuma grozījumiem izveidotā mediju licenču apturēšanas mehānisma pārredzamība būtu jāuzlabo un jāpieskaņo ES un starptautiskajiem standartiem. ES arī uzsver, ka Moldovai būtu jāturpina centieni stiprināt Audiovizuālās padomes spējas un sabiedriskās raidorganizācijas ekonomisko un finansiālo ilgtspēju un neatkarību, kā arī palielināt plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību un Stratēģiskās komunikācijas un dezinformācijas apkarošanas centra darbības efektivitāti. ES uzsver, ka Moldovai būtu jānodrošina žurnālistu aizsardzība pret visu veidu iebiedēšanu un jānodrošina efektīvi un iedarbīgi tiesībaizsardzības un tiesu jomas pēcpasākumi saistībā ar vardarbības, iebiedēšanas un aizskaršanas gadījumiem pret žurnālistiem. ES aicina Moldovu turpināt uzlabot tiesības uz biedrošanās un pulcēšanās brīvību atbilstīgi ES un Eiropas standartiem.

Attiecībā uz **dzimumu līdztiesību un nediskrimināciju** Moldova ir panākusi daļēju pieskaņošanu ES *acquis*, un ES atzīmē Moldovas plānus pieskaņoties arī ES direktīvām par līdztiesības iestāžu minimālajiem standartiem. ES uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pilnīgu pieskaņošanu ES *acquis* dzimumu līdztiesības un vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanas jomā. ES arī iesaka uzlabot iestāžu savstarpējo koordināciju dzimumu līdztiesības jomā, tostarp attiecībā uz integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai. ES atzīmē Moldovas plānus paplašināt un uzlabot specializētos atbalsta pakalpojumus, ko sniedz no vardarbības cietušajiem, vienlaikus uzsverot, ka svarīgi ir nodrošināt to konsekventu pieejamību un ilgtspēju. ES uzsver, ka valsts tiesību akti ir jāpieskaņo ES tiesību aktiem līdztiesības un nediskriminācijas jomā. ES arī uzsver, ka ir jāuzlabo diskriminācijas novēršanas tiesību aktu īstenošana un Līdztiesības padomes izpildes spējas. Moldova tiek mudināta nodrošināt datu vākšanu par diskrimināciju, sadalot tos pēc aizspriedumu un nodarījuma veida, aptverot arī seksuālo orientāciju un dzimtisko identitāti. ES atzīmē Moldovas plānus īstenot standartizētu sistēmu, lai saskaņā ar ES metodiku vāktu un analizētu datus par vardarbības pret sievietēm novēršanu un apkarošanu. ES aicina Moldovu novērst nepilnības pieskaņošanās procesā Pamatlēmumam krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm.

Attiecībā uz **personu ar invaliditāti** tiesībām ES atzīmē Moldovas plānus pieskaņoties ES *acquis*, tostarp attiecībā uz piekļūstamību. ES uzsver, ka ir jāpieliek pūles, lai šajā jomā īstenotu Eiropas un starptautiskos standartus, tostarp ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, jo īpaši, lai risinātu diskriminācijas problēmu, veicinātu personu ar invaliditāti tiesības, sabiedrisko un kopienā balstītu pakalpojumu pieejamību, pastiprinātu deinstitucionalizāciju, veicinātu piekļuvi izglītībai un nodarbinātībai un pāreju uz cilvēktiesībās balstītu invaliditātes novērtēšanas sistēmu.

ES aicina Moldovu gādāt par to, ka tiek ievērota **bērna tiesību** aizsardzība, un uzlabot to, vēl vairāk pieskaņojoties ES *acquis* un attiecīgajiem Eiropas standartiem attiecībā uz bērniem draudzīgu justīciju un nodrošinot integrētu bērnu aizsardzības sistēmu. ES atzīmē, ka Moldovai ir svarīgi panākt izšķirošu progresu attiecībā uz bērnu, kas nav vecāku aprūpē, un bērnu ar invaliditāti deinstitucionalizāciju, uz kopienā balstītu un ģimenē balstītu pakalpojumu uzlabošanu bērniem neaizsargātās situācijās un nodrošināt kvalitatīvu, uzticamu, dezagregētu un atjauninātu datu pieejamību par bērniem, kuri saskaras ar likumu, un bērniem iestādēs. ES atzīmē Moldovas plānus palielināt vietējo bērnu aizsardzības speciālistu skaitu visā valstī un nodrošināt specializētu apmācību darbiniekiem, kuriem ir kontakts ar bērniem.

ES atzīmē, ka ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai pieskaņotos ES *acquis* par kriminālprocesā aizdomās turēto un apsūdzēto procesuālajām tiesībām un noziegumos cietušo tiesībām, tostarp bērnu tiesībām. Jo īpaši Moldovai būtu jāstiprina aizsardzības pret sekundāru un atkārtotu viktimizāciju koncepcija, to attiecinot plašāk nekā tikai uz noteiktu veidu noziegumos cietušajiem. ES atzīmē Moldovas plānus noteikt minimālos standartus attiecībā uz noziegumos cietušo tiesībām, atbalstu tiem, to aizsardzību un kompensācijām noziegumos cietušajiem.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskais regulējums garantē **pie minoritātēm piederību personu tiesības**, un uzsver, ka ir jāturpina pievērst uzmanību pie minoritātēm piederību personu tiesībām. ES atzīmē Moldovas plānus turpināt centienus uzlabot mācību rumāņu valodā un rumāņu valodas mācīšanas pieejamību un kvalitāti valsts izglītības sistēmā un veicināt mazākumtautību valodas.

ES uzsver, ka Moldovai ir jānodrošina tās tiesiskā regulējuma pilnīga pieskaņošana ES *acquis*, lai pievienošanās brīdī nodrošinātu **ES pilsonības tiesību** pilnīgu izmantošanu.

4. 24. sadaļa – Tiesiskums, brīvība un drošība

ES uzsver, ka Moldovas tiesiskais regulējums attiecībā uz **cīņu pret smago un organizēto noziedzību un uz tiesībsardzības sadarbību** ir daļēji pieskaņots ES *acquis*, un ņem vērā pasākumus, ko Moldova veikusi, lai turpinātu pieskaņošanu ES *acquis* šajā jomā. ES atzīmē, ka Moldovas stratēģiskais satvars ir pieskaņots ES stratēģiskajām prioritātēm un ka Moldova regulāri veic apdraudējumu analīzi un riska novērtējumus, lai atbalstītu uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu. ES aicina Moldovu stiprināt koordinācijas un pārraudzības centienus šo stratēģisko satvaru īstenošanā. ES mudina stiprināt sadarbību starp Moldovas tiesībsardzības un tiesu iestādēm un ES dalībvalstīm, *CEPOL*, Eiropolu un *Eurojust*, kā arī turpināt arvien vairāk iesaistīties *EMPACT*. ES arī uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai konsolidētu stabilu rezultātu uzrādīšanu attiecībā uz izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgiem notiesājošiem spriedumiem visās smagās un organizētās noziedzības jomās, tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā, un attiecībā uz aktīvu izņemšanu un konfiskāciju šajā sakarā. ES atzīmē, ka tiesībsardzības iestāžu reakcijai uz organizēto noziedzību, jo īpaši izmeklēšanai attiecībā uz augsta riska noziedzīgiem tīkliem, ir jābūt proaktīvākai un sistemātiskākai. ES uzsver, ka Moldovai būtu jāstiprina savas operacionālās un analītiskās spējas, tostarp attiecībā uz tiesu ekspertīzi un uz izlūkdatiem balstītu policijas darbību, jo īpaši, attīstot efektīvu izlūkdatu vākšanu, analīzi un izplatīšanu saskaņā ar augstākajiem standartiem. ES arī uzsver, ka Moldovai būtu jāuzrāda ticama un sistemātiska prakse sākt finanšu izmeklēšanu organizētas noziedzības un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas gadījumos, kā rezultātā palielinātos aktīvu izņemšana un konfiskācija, un ņem vērā Moldovas apņemšanos šajā sakarā. ES aicina Moldovu ne tikai palielināt finanšu izmeklēšanas izmantošanu, bet arī attīstīt spējas risināt sarežģītas finanšu lietas. Moldovai būtu arī jāstiprina sava aktīvu atgūšanas sistēma, tostarp attiecīgās valsts iestādes, piemēram, valsts līdzekļu atgūšanas un līdzekļu pārvaldības birojs. ES atzīmē, ka Moldovai būtu jānodrošina pienācīgi resursi tām iestādēm, kuras cīnās pret organizēto noziedzību, un jāuzlabo koordinācija starp iestādēm, kuras atklāj un apkaro noziegumus.

ES atzīmē, ka kriminālvajāšana par atsevišķu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un pašu līdzekļu legalizāciju ir iekļauta Moldovas tiesību aktos, taču praktiska īstenošana joprojām ir problemātiska. Būtu ievērojami jāuzlabo rezultāti attiecībā uz notiesājošiem spriedumiem. Moldovai būtu jānodrošina, ka attiecīgie tiesību akti par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanu un kriminālatbildības noteikšanu par tiem un tiesību akti par teroristu finansēšanu ir pieskaņoti ES *acquis* un starptautiskajiem standartiem, piemēram, Finanšu darījumu darba grupas un *Moneyval* standartiem.

ES aicina Moldovu pieņemt visus nepieciešamos tiesību aktus un īstenošanas pasākumus, lai pilnībā veiktu pieskaņošanu ES *acquis* **kibernoziedzības** jomā, un pievienoties Budapeštas konvencijas otrajam papildprotokolam, lai efektīvi cīnītos pret kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem. Moldovai būtu arī jāuzrāda stabili rezultāti attiecībā uz kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem novēršanu un apkarošanu, jo īpaši, stiprinot savus kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem izmeklēšanas rīkus un aprīkojumu, tostarp kriminālistikas jomā. Moldovai būtu arī jāinstitucionalizē sadarbība starp Kiberdrošības aģentūru un Kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem apkarošanas centru.

ES ņem vērā Moldovas plānu stiprināt spējas izmeklēt un veikt kriminālvajāšanu par **seksuālu vardarbību pret bērniem, tostarp tiešsaistē**, un pilnībā pieskaņot savu tiesisko regulējumu ES *acquis* šajā jomā, kā arī stiprināt bērnu aizsardzības pasākumus. ES aicina Moldovu īpašu uzmanību pievērst aizsardzībai pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē un bezsaistē un tās novēršanai (tostarp atkārtotas viktimizācijas novēršanai), kā arī šīs problēmas risināšanai.

ES atzīmē, ka Moldova ir ļoti aktīvi darbojusies *EMPACT* – šaujamo ieroču, un tas ir devis pozitīvus rezultātus **šaujamo ieroču nelikumīgas tirdzniecības** apkarošanā. ES arī atzīmē, ka Moldova ir veikusi pozitīvas institucionālas reformas, izraugoties kājnieku ieroču un vieglo ieroču valsts komisiju un izveidojot valsts šaujamo ieroču kontaktpunktus, un aicina Moldovu strādāt pie to operacionalizācijas. ES arī ņem vērā Moldovas plānu pieņemt īpašu stratēģisku satvaru, stiprināt tiesībsardzības iestāžu spējas reaģēt uz šaujamo ieroču apdraudējumiem, uzlabot kriminālistikas analīzes spējas ar šaujamo ieročiem saistītās izmeklēšanās un uzlabot krājumu drošību un drošumu.

ES uzsver, ka Moldova ir viena no **cilvēku tirdzniecības** izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīm, un tai ir jāpastiprina savi cilvēku tirdzniecības apkarošanas pasākumi, īpašu uzmanību pievēršot potenciālo cietušo agrīnai identificēšanai un cietušo aizsardzībai, tostarp, stiprinot palīdzību, patvērumu un sociālās aizsardzības pasākumus. ES ņem vērā Moldovas apņemšanos šajā sakarā uzlabot institucionālās spējas saistībā ar cietušo aizsardzību. ES uzsver, ka Moldovai vēl ir jāuzrāda stabili rezultāti attiecībā uz proaktīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgiem notiesājošiem spriedumiem šajā jomā.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskais regulējums ir daļēji pieskaņots ES *acquis* narkotiku apkarošanas jomā, un aicina Moldovu nodrošināt pilnīgu pieskaņošanu. ES atzīmē, ka **narkotiku apkarošanas jomā** Moldovas tiesībaizsardzības iestādes ir panākušas laba līmeņa sadarbību ar to partneriem ES dalībvalstīs, Eiropolu un ES Narkotiku aģentūru (*EUDA*). ES arī atzīmē, ka Moldovai būtu ciešā sadarbībā ar *EUDA* jāturpina attīstīt datu vākšanu par visiem ar narkotikām saistītajiem rādītājiem un jāpastiprina operatīvā sadarbība, tostarp *EMPACT* ietvaros un ar Eiropolu, cīņā pret nelegālu narkotiku tirdzniecību. ES aicina Moldovu pieņemt visaptverošu stratēģisku satvaru narkotiku apkarošanas jomā, pievēršoties novēršanai un gan piedāvājuma, gan pieprasījuma samazināšanai, kā arī ar narkotikām saistītam kaitējumam. Turklāt ES atzīmē Moldovas plānu panākt, ka darbojas tās institucionālais satvars, jo īpaši, stiprinot Nacionālo narkotiku novērošanas centru un funkcionālu nacionālo agrīnās brīdināšanas sistēmu informācijas apmaiņai par jaunām psihoaktīvām vielām. ES uzsver, ka papildus tiesiskā regulējuma un stratēģiskā satvara pieskaņošanai ES *acquis* Moldovai būs ļoti svarīgi uzrādīt stabilus rezultātus saistībā ar narkotiku izņemšanu, kriminālvajāšanu un notiesāšanu ar narkotikām saistītās lietās, kā arī ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu sistemātisku konfiscēšanu un konfiscēto narkotiku ātru iznīcināšanu. ES arī aicina Moldovu palielināt spējas kriminālistikas jomā un turpināt attīstīt spējas attiecībā uz jautājumiem saistībā ar narkotiku pieprasījumu.

ES atzīmē, ka Moldovai ir stratēģiskais satvars, tiesiskais regulējums un institucionālais satvars **cīņai pret terorismu**, bet tajos ir vajadzīgi grozījumi, lai tos varētu pilnībā pieskaņot ES *acquis*. ES atzīmē, ka ir jāpalielina reģionālā sadarbība un sensitīvas informācijas apmaiņa ar Eiropolu un dalībvalstīm. ES aicina Moldovu pieņemt stratēģisku satvaru cīņai pret terorismu, kā arī stratēģiju radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma novēršanai un apkarošanai. ES arī ņem vērā Moldovas plānu vērsties pret teroristisku saturu tiešsaistē, pieskaņojot savu tiesisko regulējumu ES *acquis*, kā arī Moldovas apņemšanos reglamentēt sprāgstvielu prekursoru tirdzniecību un lietošanu. ES uzsver, ka ir jāturpina darbs, lai vērstos pret terorisma finansēšanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, tostarp, stiprinot tiesībsardzības spējas finanšu izmeklēšanas jomā un attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. ES ņem vērā, ka Moldova apņemas **aizsargāt kritisko infrastruktūru un uzlabot kritisko vienību noturību**, piemēram, pieņemot, noturības stratēģiju, identificējot savas kritiskās vienības un izveidojot institucionālo satvaru. Moldovai būtu arī jāveic riska novērtējumi nozarēs, uz kurām attiecas šis *acquis*.

ES atzīmē, ka Moldovas tiesību aktos ir nostiprināti **tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās, civillietās un komerclietās** pamatprincipi un tā ir pievienojusies daudzām attiecīgām starptautiskām konvencijām, taču ir jāturpina pieskaņošanās ES *acquis*, jo īpaši attiecībā uz dokumentu izsniegšanu un pierādījumu iegūšanu, mediāciju, ģimenes lietām un mantošanu, maksātspēju un juridisko palīdzību. ES ņem vērā Moldovas plānu ratificēt vairākas atlikušās attiecīgās starptautiskās konvencijas tiesu iestāžu sadarbības jomā. ES arī aicina Moldovu pastiprināt administratīvās spējas, lai izpildītu ES prasības par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, civillietās un komerclietās un attiecībā uz minēto nodrošinātu efektīvu sadarbību ar *Eurojust* un Eiropas Prokuratūru (*EPPO*). Moldova tiek aicināta uz pilnu slodzi norīkot sadarbības prokuroru *Eurojust* un *EPPO* galvenajā mītnē.

ES atzīmē, ka **migrācijas** jomā Moldova arvien biežāk kļūst par tranzīta un galamērķa valsti. ES uzsver, ka ir jānodrošina, lai starp iesaistītajām iestādēm būtu pienācīgi koordinācijas mehānismi. ES ņem vērā Moldovas plānu atjaunināt ārkārtas rīcības plānu lielu migrācijas plūsmu pārvaldībai un aicina Moldovu piešķirt pienācīgus resursus. ES ņem vērā Moldovas plānu pieņemt nepieciešamos grozījumus likumīgās migrācijas jomā, lai veiktu pieskaņošanu spēkā esošajam ES *acquis*, piemēram, vienotajai darba un uzturēšanās atļaujai trešo valstu valstspiederīgajiem (tostarp sezonas darbiniekiem), konkrētiem noteikumiem par ģimenes atkalapvienošanu un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, noteikumiem par augsti kvalificētu darba ņēmēju, izmantojot ES zilo karti, un studentu un pētnieku ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem un noteikumiem par uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem. ES arī ņem vērā Moldovas plānu veikt pieskaņošanu attiecīgajam ES *acquis* neatbilstīgas migrācijas jomā. ES uzsver, ka Moldovas sadarbība ar *Frontex* ir laba, un aicina Moldovu padziļināt šo sadarbību. ES arī ņem vērā notiekošās sarunas par to, lai noslēgtu jaunu darba vienošanos ar *Frontex*, aptverot tās jaunās pilnvaras. ES arī atzīmē Moldovas ievērojamos centienus veidot operatīvas partnerības ar dalībvalstīm neatbilstīgas migrācijas apkarošanā. ES uzsver, ka ir jāpalielina finanšu resursi, cilvēkresursi un tehniskie resursi visos migrācijas jomas aspektos, jo īpaši, lai labāk novērstu un risinātu neatbilstīgas migrācijas problēmu. ES arī aicina Moldovu stiprināt uzņemšanas spējas, lai piemērotu atgriešanas procedūras atbilstoši ES *acquis*.

ES atzīmē, ka **patvēruma** jomā ir aktivizēti ārkārtas rīcības plānā paredzētie pasākumi, lai risinātu patvēruma meklētāju masveida pieplūdumu, kuri ierodas Moldovā saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Tomēr ES atzīmē, ka patvēruma meklētāju skaita pieauguma gadījumā ir jāpalielina cilvēkresursu, finansiālās, tehniskās un loģistikas spējas, tostarp, nodrošinot pietiekamus uzņemšanas apstākļus. ES arī aicina Moldovu pievērst īpašu uzmanību personām ar īpašām vajadzībām, jo īpaši, pārskatot savu valsts sistēmu patvēruma meklētāju ar īpašām vajadzībām nosūtīšanai un nodrošinot viņiem pienācīgu palīdzību un izmitināšanu. ES ņem vērā Moldovas plānu veikt visaptverošu savas patvēruma sistēmas pārskatīšanu un uzlabot patvēruma meklētāju piekļuvi pakalpojumiem un integrācijas programmām.

ES atzīmē, ka Moldovas **vīzu politika** vēl nav pilnībā pieskaņota ES vīzu politikai. ES atgādina, ka, lai pievienotos, ir vajadzīga pilnīga saskaņotība ar ES vīzu politiku, un aicina Moldovu veikt pakāpeniskas pieskaņošanās pasākumus. ES aicina Moldovu līdz kamēr tiek panākta pilnīga pieskaņošanās vīzu politikai, veikt stingrāku to trešo valstu valstspiederīgo skrīningu, kuri ieceļo bez vīzas, jo īpaši no valstīm, kas rada drošības vai neatbilstīgas migrācijas riskus. ES atzīmē, ka Moldovas informācijas sistēmai būs vajadzīgi papildu tehniski pielāgojumi, lai nodrošinātu atbilstību Vīzu informācijas sistēmai, un ņem vērā Moldovas plānu izstrādāt ar to sadarbspējīgu nacionālo vīzu informācijas sistēmu – to var paveikt attiecīgajā posmā pēc pievienošanās. ES arī aicina Moldovu izstrādāt attiecīgus noteikumus, procedūras un spējas, lai iegūtu pirkstu nospiedumus biometrisko ceļošanas un uzturēšanās dokumentu izsniegšanai un informācijas apmaiņai ar dalībvalstīm.

Attiecībā uz **Šengenas zonu un ārējām robežām** ES ņem vērā labo un pastāvīgo operatīvo sadarbību ar *Frontex* robežu uzraudzības jomā, tostarp to, ka Moldova uzņem kopīgu operāciju, un sadarbību apmācības jomā. ES aicina Moldovu turpināt attīstīt šo sadarbību un uzsver, ka ir jārisina jautājums par robežpolicijas darbinieku lielo mainību, kā arī jāstiprina infrastruktūra un aprīkojums. ES atgādina, ka būtiskas Šengenas *acquis* daļas, tostarp pārbaužu neveikšana pie iekšējām robežām, būs atkarīgas no tā, vai Moldova būs izpildījusi objektīvas papildu prasības, kas jāpārbauda saskaņā ar Šengenas izvērtēšanas mehānismu. ES ņem vērā Moldovas apņemšanos pieņemt Šengenas rīcības plānu, lai sagatavotos pievienoties Šengenas zonai.

Attiecībā uz **euro viltošanu** ES uzsver, ka ir jāizveido valsts centrālais birojs naudas viltošanas jautājumos un jāturpina pieskaņošanās ES *acquis*. ES atzinīgi vērtē to, ka Moldova 2024. gada decembrī pabeidza pievienošanos Ženēvas Konvencijai par naudas viltošanas novēršanu.

5. Ekonomiskie kritēriji

ES atzīmē, ka Moldova ir apņēmus pilna klūt par **funkcionējošu tirgus ekonomiku**. ES uzsver Moldovas apņemšanos censties panākt makroekonomikas stabilitāti un īstenot ekonomikas reformas, kā arī nodrošināt ilgtspējīgas publiskās finanses. ES atzīmē, ka valsts parāda līmenis ir ilgtspējīgs, bet neseno krīžu laikā Moldovā bija liels fiskālais deficīts. ES aicina Moldovu nodrošināt fiskālo ilgtspēju, vienlaikus līdzsvarojot publiskās investīcijas, tostarp, piemērojot jauno vienoto projektu plūsmas satvaru, paplašinot nodokļu bāzi un uzlabojot izdevumu efektivitāti, šajā sakarā veicot izdevumu pārskatīšanu. ES uzsver, ka, neraugoties uz pēdējo gadu nozīmīgajiem centieniem un panākumiem, joprojām pastāv galvenie strukturālie trūkumi, kas aizvien ierobežo tirgus ekonomikas efektīvu darbību un attur vietējos un ārvalstu investorus. Tie ir šādi: i) vāja uzņēmējdarbības vide, ko turklāt smagi ietekmē Krievijas agresijas karš pret kaimiņvalsti Ukrainu, ii) zems dalības līmenis darba tirgū, iii) augsts neoficiālās ekonomikas līmenis, iv) valstij piederošo uzņēmumu pārsvars dažās nozarēs – joprojām nav veikti svarīgi pasākumi notiekošajā VPU reformā, un v) ierobežota finanšu nozares attīstība, kas pastāvīgi kavē piekļuvi finansējumam.

ES atzīmē, ka Moldova gūst panākumus saistībā ar **spēju izturēt konkurences spiedienu un tirgus konjunktūru Savienībā**. ES atzīmē, ka Moldovas ekonomika joprojām ir ļoti atkarīga no mazražīgas lauksaimniecības nozares, neraugoties uz pakāpenisku pāreju uz pakalpojumiem, un tas pakļauj tās ekonomiku augstam riskam saistībā ar klimata pārmaiņām. ES aicina Moldovu vēl vairāk dažādot ekonomiku un stiprināt noturību pret klimata pārmaiņām. ES ņem vērā Moldovas arvien lielāko integrāciju ES tirgū gan tirdzniecības, gan ārvalstu tiešo ieguldījumu ziņā, un iesaka Moldovai turpināt atbalstīt vietējo uzņēmumu integrāciju globālajās vērtības ķēdēs, jo īpaši ar lielāku pievienoto vērtību un dažādotu eksportu. ES uzsver, ka Moldovas enerģētiskā noturība pēdējos gados ir ievērojami uzlabojusies, galvenokārt pateicoties lielām investīcijām enerģētikas infrastruktūrā un integrācijai ES tirgū. Neraugoties uz to, ka joprojām pastāv būtiskas nepilnības, ES atzīmē, ka ir lēnām uzlabojusies transporta infrastruktūra, ekonomikas digitalizācija un izglītības kvalitāte. ES uzsver, ka ir jāturpina investīcijas visās fiziskās infrastruktūras jomās, piesaistot Moldovas izaugsmes plāna resursus un nodrošinot atbalstu ar uzlabotu publisko investīciju pārvaldību un pārvaldības reformām. ES aicina Moldovu uzlabot ražīgumu un tehnoloģisko progresu, ko pašlaik kavē uzņēmējdarbības un tehnoloģiskās zinātības trūkums, zems ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) līmenis, prasmju neatbilstība un pastāvīgi zemi izdevumi pētniecībai un izstrādei un inovācijai, nodrošinot augstāku izglītības rezultātu kvalitāti un līmeni, kas pielāgots darba tirgus vajadzībām, pastiprināt centienus atbalstīt ieguldījumus pētniecībā un atbalstīt tehnoloģiju nodošanu, ko atbalsta ĀTI.

ES aicina Moldovu sistemātiski un rūpīgi pievērsties gan ES politikas ieteikumiem, kas izklāstīti Komisijas ziņojumos par paplašināšanās paketi, gan kopīgi saskaņotajām politikas norādēm ES un kandidātvalstu ekonomikas un finanšu dialoga kopīgo secinājumu kontekstā, kā arī izaugsmes plānā paredzēto saistību kontekstā, un tas palīdzēs Moldovai izpildīt ekonomiskos kritērijus.

6. 5. sadaļa – Publiskais iepirkums

ES atzīmē, ka Moldovas publiskā iepirkuma sistēma ir daļēji pieskaņota ES *acquis*. Lai gan ir panākts labs pieskaņotības līmenis **tradicionālo nozaru un komunālo pakalpojumu nozaru** jomā, ES aicina Moldovu pārskatīt savus tiesību aktus šajās nozarēs attiecībā uz izslēgšanu no to darbības jomas, izslēgšanas iemesliem, piešķiršanas kritērijiem, ekonomikas dalībnieku kvalifikācijas un atlases kritērijiem un zemas vērtības iepirkumu, lai pilnībā veiktu pieskaņošanu ES publiskā iepirkuma direktīvām. ES arī atzīmē, ka **koncesiju un publiskā un privātā sektora partnerību (PPP)** jomā Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES *acquis*, un uzsver tās centienus vēl vairāk pieskaņot savus tiesību aktus. Turklāt ES aicina Moldovu turpināt centienus izstrādāt saskanīgus tiesību aktus šajā jomā un jo īpaši pieņemt uzlabotu tiesisko regulējumu attiecībā uz PPP. ES ņem vērā Moldovas plānu ieviest visaptverošu tiesisko regulējumu, kas aptvertu **iepirkumu aizsardzības un drošības jomā**.

ES atzīmē Moldovas mēreno sagatavošanos attiecībā uz **īstenošanas un izpildes spēju** publiskā iepirkuma jomā. ES uzsver, cik svarīga ir iepirkuma darbību pārredzamība un godprātība, kā arī efektivitāte un rūpīga īstenošana. Jo īpaši ES ņem vērā Moldovas plānu ieviest jaunu elektroniskā iepirkuma sistēmu, lai stiprinātu pārredzamību, efektivitāti, efektīvu datu vākšanu un pārraudzību. ES aicina Moldovu stiprināt līgumslēdzēju iestāžu spējas gan centrālā, gan vietējā līmenī ar Publiskā iepirkuma aģentūras starpniecību, lai turpinātu uzlabot publiskā iepirkuma sistēmas darbību paralēli tās tiesiskā regulējuma reformu procesam, un novērst korupcijas riskus, ņemot vērā šīs nozares lielo neaizsargātību.

ES uzsver, ka Moldova ir panākusi augstu pieskaņotības līmeni ES *acquis* attiecībā uz **tiesiskās aizsardzības līdzekļu sistēmu**. ES aicina Moldovu pārskatīt savus tiesību aktus, pievērsties neatbilstībām attiecībā uz sūdzību iesniegšanas termiņiem, un pieskaņot savus tiesību aktus *acquis* saistībā ar pārskatīšanas sistēmu attiecībā uz komunālo pakalpojumu nozari. Turklāt ES atzīmē, ka Moldova ir ieviesusi pārredzamu elektronisko sūdzību sistēmu, izmantojot Valsts sūdzību izskatīšanas aģentūras platformu. ES uzsver, ka Moldovai līdztekus elektroniskās iepirkuma sistēmas modernizācijai ir jānodrošina savas digitalizētās pārskatīšanas sistēmas sadarbība. ES atzīmē, ka Moldovas tiesiskās aizsardzības līdzekļu sistēma uzrāda stabilu snieguma līmeni un kvalitatīvus lēmumus par iesniegtajām sūdzībām.

7. 18. sadaļa – Statistika

ES atzīmē, ka Moldovas **statistikas infrastruktūra** ir daļēji pieskaņota ES *acquis*. ES ņem vērā Moldovas apņemšanos arī turpmāk piešķirt pienācīgus finanšu un cilvēkresursus statistikas nozarei, lai panāktu pilnīgu pieskaņošanu ES *acquis*.

ES ņem vērā Moldovas plānu īstenot Valsts statistikas sistēmas (VSS) attīstības stratēģiju 2023.–2030. gadam un VSS attīstības programmu 2023.–2026. gadam.

ES ņem vērā Moldovas apņemšanos izveidot iestāžu darba grupu un saprašanās memorandus starp iestādēm, lai labāk noteiktu attiecīgo iestāžu pienākumus attiecībā uz konkrētas jaunas statistikas sagatavošanu.

ES atzīmē, ka Moldova ir ieviesusi galveno **ES klasifikāciju**, kuras atbilstība *acquis* nodrošināta dažādās pakāpēs. ES ņem vērā Moldovas apņemšanos nodrošināt, ka tiek veikts turpmākais nepieciešamais darbs pie statistikas reģistriem, lai tādējādi panāktu pilnīgu atbilstību ES *acquis*.

ES uzsver, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES *acquis* **statistikas** jomā, taču visās jomās ir jāturpina būtisks darbs. ES aicina Moldovu panākt turpmāku progresu visās statistikas jomās, lai panāktu pilnīgu pieskaņošanu.

8. 32. sadaļa – Finanšu kontrole

ES atzīmē, ka Moldova ir daļēji pieskaņojusies ES *acquis* **valsts iekšējās finanšu kontroles** jomā un ka Moldovas tiesiskais regulējums ir lielā mērā pieskaņots ES standartiem. ES uzsver, ka būtu jāuzlabo iekšējās kontroles efektīva īstenošana, jo īpaši attiecībā uz deleģētas vadības pārskatatbildību un riska pārvaldību. ES arī uzsver, ka būtu ievērojami jāstiprina iekšējās revīzijas funkcijas cilvēkresursu spējas un jāuzlabo iekšējās revīzijas plānošanas procesi, lai izpildītu iekšējās revīzijas funkcijas prasības.

ES aicina Moldovu stiprināt iekšējās un ārējās **revīzijas funkciju** ietekmi, lai pilnībā tiktu ievēroti ES profesionālie standarti un principi.

ES aicina Moldovu pienācīgi mainīt savu tiesisko regulējumu, lai pievērstos **Revīzijas palātas neatkarībai un statusam** saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

ES aicina Moldovu, izmantojot krimināltiesības, pilnībā pieskaņot savus valsts tiesību aktus ES direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar **ES finanšu intereses**.

ES aicina Moldovu oficiāli izveidot un pastiprināt valsts kompetento iestāžu savstarpējo sadarbību **euro aizsardzībā pret viltošanu**.

* * *

Ņemot vērā Moldovas sagatavošanās darbu pašreizējo stāvokli, ES, ievērojot to, ka Moldovai ir jāturpina progress saistībā ar pieskaņošanu 1. kopas aptvertajam ES *acquis* un attiecīgajiem Eiropas standartiem un to īstenošanu, atzīmē, ka būs jāizpilda šādi *starpposma kritēriji*:

- *horizontālā līmenī attiecībā uz 1. kopu* – Moldova nodrošina tiesiskuma, valsts pārvaldes reformas un demokrātijas institūciju darbības ceļvežu ilgtspējīgas īstenošanas ciešu un pastāvīgu pārraudzību, izmantojot stabilu un daudzdisciplīnu pārraudzības mehānismu un īpašu uzmanību pievēršot cilvēkresursu un finanšu resursu pietiekamībai, institucionālajai spējai, noteikto termiņu ievērošanai un aktīvam un jēgpilnam dialogam ar pilsonisko sabiedrību.

23. sadaļa – Tiesu iestādes un pamattiesības

Moldova turpina īstenot savu visaptverošo tiesu sistēmas reformu, uzlabojot tiesu sistēmas objektivitāti, neatkarību, pārskatatbildību, kvalitāti un efektivitāti saskaņā ar ES *acquis* un Eiropas standartiem. Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- vēl vairāk nostiprinājusi tiesnešu un prokuroru pašpārvaldes struktūru, Tiesnešu augstākās padomes un Prokuroru augstākās padomes un to specializēto kolēģiju spējas, kvalitāti, pārredzamību, efektivitāti un strukturālo *neatkarību*, tostarp, piešķirot pietiekamus resursus; panākusi jūtamu progresu tiesu un prokuratūras karšu īstenošanā;

- nostiprinājusi tiesu iestāžu un prokuratūras dienestu strukturālo neatkarību un pastāvīgu pārskatatbildību, jo īpaši, ievērojami virzoties uz priekšu attiecībā uz pārbaudes *procesa* pabeigšanu un pastāvīgu pārskatatbildību un godprātību tiesu sistēmā visos līmeņos pēc pārbaudes saskaņā ar Eiropas standartiem, tostarp, uzlabojot disciplināro procesu un palielinot prokuratūras darbības autonomiju un strukturālo integritāti;
- uzlabojusi tieslietu kvalitāti, tostarp, nodrošinot pietiekamus finanšu resursus un cilvēkresursus tiesu iestādēm un prokuratūras dienestiem, ievērojami samazinot vakances tieslietu nozarē, īstenojot Augstākās tiesas reformu un stiprinot Valsts tieslietu institūta darbību;
- uzlabojusi tiesu iestāžu efektivitāti, tostarp, uzlabojot lietu pabeigšanas rādītājus un nolēmuma *pieņemšanas* laiku, kā rezultātā pastāvīgi samazinās neizskatīto lietu skaits, uzlabojot Konstitucionālās tiesas procedūru, plašāk izmantojot alternatīvus strīdu izšķiršanas mehānismus, uzlabojot juridisko palīdzību, paaugstinot izpildes rādītājus un uzlabojot tiesu sistēmas digitalizāciju.

Moldova panāk ievērojamu turpmāko progresu korupcijas apkarošanā un novēršanā.

Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- konsekventi īstenojusi tiesisko un stratēģisko pretkorupcijas regulējumu saskaņā ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem, tostarp attiecīgajiem *GRECO*, *EDSO-ODIHR* un *ESAO* ieteikumiem, nodrošinot efektīvu koordināciju, budžeta plānošanu, pārraudzību un novērtēšanu;
- ievērojami uzlabojusi specializēto pretkorupcijas iestāžu, kā arī citu attiecīgo par korupcijas apkarošanu atbildīgo iestāžu neatkarību, efektivitāti, koordināciju un darbības spējas;

- stiprinājusi korupcijas novēršanas sistēmas efektivitāti, tostarp pakāpenisku pieskaņošanu ES *acquis*, piemēram, trauksmes cēlēju aizsardzību, un nostiprinājusi aktīvu deklarāciju pārbaudi;
- panākusi jūtamu progresu ceļā uz stabilu rezultātu uzrādīšanu attiecībā uz izmeklēšanu, *kriminālvajāšanu* un notiesājošiem spriedumiem korupcijas lietās, jo īpaši attiecībā uz galīgiem notiesājošiem spriedumiem augstā līmenī, un palielinājusi izņemto, iesaldēto un konfiscēto aktīvu skaitu un kopējo vērtību;
- uzlabojusi reālu korupcijas apkarošanas pasākumu integrēšanu, izmantojot riska *novērtējumus* un sistēmiskus godprātības pasākumus nozarēs, kuras ir visneaizsargātākās pret korupciju.

Moldova vēl vairāk nostiprina pamattiesību aizsardzību praksē. Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- stiprinājusi pamattiesību tiesiskā un politiskā satvara īstenošanu un *to* izpildi praksē, jo īpaši, stiprinot Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu īstenošanu un stiprinot neatkarīgu pamattiesību iestāžu, tostarp Līdztiesības padomes un Tautas Advokātu biroja, spējas;
- turpinājusi cietumu un aizturēšanas reformu, tostarp, uzlabojot apstākļus, kā arī veicot pēcpārbaudi par sliktas izturēšanās gadījumiem;
- stiprinājusi biedrošanās un vārda brīvību, tostarp mediju brīvību un plurālismu, stiprinot sabiedrisko mediju neatkarību un institucionālās spējas un sistēmu to darbības pārraudzībai, kā arī nodrošinot mediju īpašumtiesību pārredzamību saskaņā ar starptautiskajiem un ES standartiem;

- nodrošinājusi turpmāku progresu virzībā uz valsts tiesību aktu pieskaņošanu ES *acquis* par līdztiesību un diskriminācijas aizliegumu, naida noziegumiem un naida runu, personu ar invaliditāti tiesībām, dzimumu līdztiesību un ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanu, aizdomās turēto un apsūdzēto *procesuālajām* tiesībām kriminālprocesā un cietušo tiesībām, uzlabojusi datu vākšanu un nodrošinājusi specializētus atbalsta pakalpojumus noziegumos cietušajiem, kā arī nodrošinājusi Valsts datu aizsardzības centra spēju stiprināšanu;
- panākusi progresu virzībā uz integrētas bērnu aizsardzības sistēmas izveidi un *pieskaņošanas* ES *acquis* bērna tiesību jomā un virzījies uz bērnu, kas nav vecāku aprūpē, un personu ar invaliditāti (pieaugušo un bērnu) deinstitucionalizāciju.

24. sadaļa – Tiesiskums, brīvība un drošība

Moldova panāk jūtamu progresu cīņā pret smago un organizēto noziedzību. Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- vēl lielākā mērā veikusi pieskaņošanu ES *acquis* organizētās noziedzības apkarošanas jomā, tostarp attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanu un kriminālatbildības noteikšanu par to, kā arī attiecībā uz līdzekļu atgūšanu un konfiskāciju;
- panākusi *jūtamu* progresu virzībā uz stabiliem rezultātiem attiecībā uz izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un galīgiem notiesājošiem spriedumiem visās smagās un organizētās noziedzības jomās (ieskaitot cilvēku tirdzniecību un bērnu seksuālu izmantošanu, kibernoziēdzību, šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, narkotiku ražošanu, nelikumīgu tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kā arī terorisma apkarošanu);

- uzskatāmi parādījusi ticamu un konsekventu praksi, ka saistībā ar smagās un organizētās noziedzības gadījumiem, tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu *legalizāciju*, tiek sāktas finanšu izmeklēšanas;
- panākusi *jūtamu* progresu virzībā uz to, lai uzrādītu stabilus rezultātus aktīvu izņemšanas un galīgās konfiskācijas jomā, un uzlabojusi savu līdzekļu atgūšanas sistēmu;
- guvusi būtiskus panākumus cilvēku tirdzniecības un šaujamo ieroču *nelikumīgas tirdzniecības* tīklu likvidēšanā, tostarp, nodrošinot, ka darbojas kājnieku ieroču un vieglo ieroču valsts kontaktpunkts;
- nostiprinājusi savu institucionālo satvaru, jo īpaši, skaidrāk definējot tiesībsardzības iestāžu pilnvaras *un* funkcijas, uzlabojot to neatkarību un godprātību, operatīvās, analītiskās un IT spējas un aģentūru savstarpējo sadarbību;
- *nostiprinājusi* administratīvās spējas, lai izpildītu ES prasības par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, civilīetās un komercīetās un nodrošinātu efektīvu sadarbību ar *Eurojust* un *EPPO*.

Moldova pastiprina centienus attiecībā uz sadarbību narkotiku apkarošanas jomā.

Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- izveidojusi funkcionējošu un ar pietiekamiem resursiem apgādātu nacionālo agrīnās brīdināšanas sistēmu, *stiprinājusi* Nacionālo narkotiku novērošanas centru un pieskaņojusi savus tiesību aktus ES *acquis* par narkotikām un narkotisko vielu prekursoriem;
- panākusi *jūtamu* progresu virzībā uz to, lai uzrādītu stabilus rezultātus narkotiku izņemšanas, *iznīcināšanas* un attiecīgo aktīvu konfiskācijas jomā.

Moldova gūst rezultātus likumīgas un neatbilstīgas migrācijas un patvēruma jomā, kā arī jautājumos, kas saistīti ar Šengenas *acquis* un ārējām robežām, un vīzu politiku. Konkrētāk, Moldova būs izpildījusi šo starpposma kritēriju, tiklīdz tā būs:

- uzlabojusi pieskaņošanu ES *acquis* migrācijas, patvēruma, vīzu politikas un robežu pārvaldības jomā, ietverot turpmāku pieskaņošanu Eiropas IRP metodikai;
- pilnveidojusi savas institucionālās spējas, sadarbības un koordinācijas mehānismus starp *iestādēm*, kas iesaistītas migrācijas, robežu un patvēruma pārvaldībā, atjauninājusi savu lielāku jaukto migrācijas plūsmu pārvaldības plānu un pastiprinājusi cīņu pret neatbilstīgu migrāciju un migrantu kontrabandu;
- *uzlabojusi* savu patvēruma sistēmu, tostarp, paredzot, ka valsts piedāvā patvēruma meklētājiem nepieciešamos pakalpojumus.

* *

Ņemot vērā Moldovas sagatavošanās darbu pašreizējo stāvokli un ar nosacījumu, ka Moldova izpilda starpposma kritēriju horizontāli un attiecībā uz tiesiskuma sadaļām, ES, ievērojot to, ka Moldovai ir jāturpina progress pieskaņošanā turpmāk minētajās sadaļās aptvertajam ES *acquis* un tā īstenošanā, un neskarot nekādus papildu nosacījumus, kas paredzēti turpmākajos kritērijos, kuri noteikti attiecībā uz 1. kopu, atzīmē, ka tās varēs provizoriski slēgt tikai pēc tam, kad ES būs piekritusi, ka ir izpildīti šādi kritēriji:

5. sadaļa – Publiskais iepirkums

Moldova pilnībā pieskaņo savu valsts tiesisko regulējumu ES *acquis* attiecībā uz visām publiskā iepirkuma jomām, tostarp savus tiesību aktus par koncesijām un publiskā un privātā sektora partnerībām, un iepirkumu aizsardzības jomā, un starptautiskiem nolīgumiem, ar kuriem noteikta veida iepirkumu atbrīvo no publiskā iepirkuma noteikumiem saskaņā ar ES *acquis* noteikumiem;

Moldova visos līmeņos ievieš pienācīgas administratīvās un institucionālās spējas un veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka jau laikus pirms pievienošanās tiek pareizi īstenoti un izpildīti valsts tiesību akti šajā jomā, kā arī nodrošinātu īstenošanas un pārraudzības rīkus. Tas jo īpaši ietver:

- kontroles un revīzijas mehānismu stiprināšanu un pārredzamības uzlabošanu publisko līgumu izpildes posmā, kam pamatā ir sistemātiski riska novērtējumi, kuros prioritāte piešķirta kontrolēm neaizsargātās nozarēs un procedūrās;
- tiesiskās aizsardzības līdzekļu sistēmas efektīvu darbību, tostarp koncesiju, publiskā un privātā sektora partnerību jomā, kā arī attiecībā uz iepirkumu aizsardzības jomā;
- pasākumus/darbības saistībā ar korupcijas un interešu konfliktu novēršanu un apkarošanu publiskā iepirkuma jomā gan centrālā, gan vietējā līmenī;

Moldova uzrāda tādas taisnīgas un pārredzamas publiskā iepirkuma sistēmas stabilus rezultātus, kura nodrošina publisko resursu saimniecisku, lietderīgu un ekonomiski izdevīgu izmantošanu, konkurenci un spēcīgas garantijas un rīcību pret korupciju.

18. sadaļa – Statistika

Moldova iesniedz galvenos makroekonomiskos datus (nacionālos kontus un VFS/PBDNP) saskaņā ar spēkā esošo Eiropas kontu sistēmas (EKS) metodiku, kā arī saistīto EKS nosūtīšanas programmu, NKI un PBDNP paziņošanas prasībām un citām attiecīgām prasībām, kā arī iesniedz prasīto izmantotās metodikas detalizētu aprakstu; *Eurostat* jau būs pārbaudījis iesniegtos datus un aprakstus un jau būs apstiprinājis atbilstīgu piesaņošanu ES noteikumiem attiecībā uz savlaicīgumu, pilnīgumu, saskaņotību, pārredzamību un precizitāti;

Moldova pieņem ceļvedi nolūkā: i) novērst atlikušās nepilnības visās EKS tabulās, ii) nosūtīt atlikušās EKS nosūtīšanas programmā iekļautās tabulas, iii) novērst atlikušās nepilnības informācijā, kas jāsniedz līdztekus PBDNP tabulām, un iv) atrisināt visus atlikušos metodoloģiskos jautājumus. *Eurostat* apstiprina ceļveža attiecīgumu.

32. sadaļa – Finanšu kontrole

Moldova nodrošina valsts iekšējās finanšu kontroles tiesību aktu pienācīgu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz deleģētas vadības pārskatatbildību un riska pārvaldību. Tiek stiprinātas iekšējās revīzijas funkcijas administratīvās spējas. Iekšējās revīzijas plānošanas procesi atbilst starptautiskajiem standartiem, kas saistīti ar revīzijas funkciju.

Moldovas Revīzijas iestāde atbilst Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (*INTOSAI*) standartiem. Jo īpaši Moldovas tiesiskais regulējums pienācīgi pievēršas Revīzijas palātas neatkarībai un statusam.

Moldova ir pieskaņojusi savus tiesību aktus ES *acquis* par cīņu pret krāpšanu un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Moldovā ir izveidots funkcionāls un efektīvs Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests (*AFCOS*) un attiecīgs tīkls. Moldova īsteno efektīvu valsts stratēģiju krāpšanas apkarošanai, lai tādējādi aizsargātu ES finanšu intereses. Moldovai ir stabili rezultāti attiecībā uz sadarbību ar Komisiju, *OLAF* un Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) jautājumos par ziņotajiem pārkāpumiem un izmeklēšanas lietām, kurās iesaistīti ES līdzekļi.

Moldova ir pieskaņojusi savus tiesību aktus ES *acquis* par euro monētu autentiskuma noteikšanu un izveidojusi atbilstošas struktūras un pastiprinājusi sadarbību starp valstu kompetentajām iestādēm.

* *

To, cik sekmīgi notiek pieskaņošana ES *acquis* un attiecīgajiem Eiropas standartiem un to īstenošana, turpinās pārraudzīt visā sarunu laikā. ES uzsver, ka tā vēltīs īpašu uzmanību visu minēto konkrēto jautājumu pārraudzībai, lai nodrošinātu Moldovas administratīvās spējas, tās spēju pilnībā pabeigt tiesību aktu pieskaņošanu visās šīs kopas jomās, kā arī turpmāku progresu īstenošanā un izpildes nodrošināšanā. Īpaša uzmanība ir jāvelta saiknēm starp šo kopu un citām sarunu kopām. Moldovas tiesību aktu atbilstību ES *acquis* un attiecīgajiem Eiropas standartiem, kā arī tās īstenošanas spēju var galīgi izvērtēt tikai vēlākā sarunu posmā. Papildus visai informācijai, ko ES var prasīt sarunām par šo kopu un kas jānodrošina konferences vajadzībām, ES aicina Moldovu regulāri sniegt sīki izstrādātu rakstisku informāciju Asociācijas padomei par ES *acquis* īstenošanā panākto progresu.

Ņemot vērā visus minētos apsvērumus, konferencei attiecīgā brīdī būs jāatgriežas pie šīs kopas izskatīšanas.

Turklāt ES atgādina, ka laikā no 2026. gada 3. jūnija līdz sarunu noslēgumam ES *acquis* varētu tikt papildināts ar jauniem elementiem.